

Engeland.

LONDEN, 27 July.

Gisteren hebben de ministers der vijf groote Mogendheden weder eene conferentie op het bureau van buitenlandsche zaken gehouden.

Het antwoord van de Koning der Nederlanden op de laatste nota der conferentie is hier ontvangen en schijnt door de ministers der vijf Mogendheden over het geheel als van een voldoende aard beschouwd te worden. Men zegt, dat de Koning der Nederlanden het voorstel der conferentie noch aanneemt, noch verwerpt, maar een ernstig verlangen aan den dag legt, om het geschil met België in der minne te schikken. Hoogstdezelve moet verklaren, die schikking even zeer te wenschen als de conferentie zulks doet, en bereid te zijn zich daartoe belangrijke opofferingen te getroosten, in de veronderstelling, dat de Belgen dezelfde gezindheid zullen toonen. Hierop moet het antwoord neder komen en daarin geene der punten opgenomen zijn, waarop de conferentie bijzonderlijk heeft aangedrongen.

Nog verneemt men, dat de heer baron van Zuylen van Nyevelt aan de conferentie moet te kennen gegeven hebben, dat de Koning, zijn meester, werkelijk verlangt de zaken ten einde te brengen en hem met de nitgestreikte volmagt bekleed heeft, om de wettige met de conferentie te onderhandelen.

De vloot van sir Pulleney Malcolm te Cove moet met nog verscheiden schepen versterkt worden, en wel, zoo als men zegt, door het lijneschip *de Talavera* uit de Oost-Zee, benevens *de Colodora*, *de Republique* en *de Franco-Regent*. Omtrent het oogenblik, waarmede deze scheepsmagt te Cove vereenigd wordt, zal de vloot van de engelsche vloot versterkt worden. Verleden zondag zijn vier schepen van de vloot uitgezonden, om naar het schijnt een kruistocht te doen. Aan de plaatselijke regeringen langs de zee-kust moet kennis gegeven zijn, dat de schepen vele schepen aan boord hebben, welke ter harer beschikking zouden gesteld worden, indien zij noodig mogten zijn tot het beletten van onwettige volksvergaderingen of tot het behoud van de publieke rust.

Men heeft hier nog geene rechtstreeksche tijdingen omtrent de verrichtingen der expeditie van don Pedro; een particuliere brief van Bordeaux meldt alleen, dat de voorhoede van zijn leger den 14 bezit van Aveiro genomen heeft en op Coimbra voortrukte.

De portugeesche armee, onder don Miguel, word op 35,000 man berekend; die van don Pedro kan niet meer dan 11,000 man monstren en heeft geene ruitery.

Dezer dagen is een stoomboot van hier vertrokken met 3000 gevezen, voor een paar maanden en een crediet van 30,000 pond st. voor de armee van don Pedro bestemd. In de volgende week zal hem nog eene tweede stoomboot met eene dergelijke lading afgezonden worden. Ook moet hij twee stoomvaartuigen van Bordeaux krijgen, zoodat hij alsdan zeven stoombooten bij zijne scheepsmagt tellen zal.

Van den 29.

Eergisteren is er weder eene conferentie gehouden door de ministers der vijf mogendheden.

Gisteren is hier over Parijs het berigt aangekomen, dat de troepen van don Pedro den 20 dezer, na eenen geringen tegenstand ontmoet te hebben, Coimbra zijn binnengemarcheerd. Drie regententen van don Miguel en vele vrijwilligers hadden zich bij hen gevoegd. De krijgsvaardigen van don Miguel waren op Leirira terug getrokken en vereenigden zich in de omstreken van Santarem.

De cholera neemt af; des ongeacht zijn nog velen en inzonderheid onder de gegoede volksklasse, dezer dagen de slagtoffers dezer ziekte geworden. Op het platte land woedt zij allerhevigst.

Frankryk.

PARIS, 29 July.

Door het gouvernement is besloten, dat men dit jaar geene dienst, noch gebeden zou verzoeken, bij gelegenheid van den verjaardag der onwetteling van juli. De pastoors, aan welke in dit opzigt aanvragen mogt gedaan worden, door de plaatselijke autoriteiten, hebben dus het regt zulks te weigeren. Volgens de organieke artikelen van het concordat, staat het alleen

het gouvernement en niet aan desselvs agenten om openbare gebeden te vragen.

Bijna dagelijks vernemen wij uit de dagbladen dat heiligzondende diefstallen plaats grijpen; deze aanslagen hebben plaats eens in de steden, dan wederom en wel meestal op de dorpen plaats; een diefstal aan tevens eene heiligzondende, in de kerk gekomen, bij Parijs, gepreeld, de dieven zijn in de kerk gekomen, alwaar zij door behulp van den dienaar van het tabernakel hebben onafgebroken eene monstrance (paten) en het heilig ciborie met de geconsacreerde hostien; Mgr. de aartsbisschop van Parijs heeft bij die gelegenheid eene circulaire onder dagtekening van den 20 juli jl., aan de pastoors toegezonden, waarin wordt bevolen, dat op zondag den 22 dier maand, tot een plegtig verzoenings offer, vóór de parochiale hoofdmissen de psalm *misereere* zal gezongen worden. In den kerk van Grenelle en die van Vaugirard zal de priester, die de mis verricht, gedurende het zingen van dezen psalm, eene brandende waskaars in de hand houden; op denzelfden dag zullen alle priesters bij de mis voegen de gebeden *pro reparatione injurarum* enz. Mgr. de aartsbisschop verzoekt tevens de geestelijkheid om hunne waakzaamheid te verdubbelen in hunne kerken en vooral des avonds, voor dat de deuren gesloten worden; het zoude ook voorzigtig zijn, zegt de prelaat, om geene heilige vaten gedurende den nacht in het tabernakel te laten.

De minister van oorlog, maarschalk Soult, is gisteren in de hoofdstad teruggekomen.

Van het ministerie van oorlog zoude, volgens een vrij algemeen gerucht, naar de oostelijke departementen de last van gezonden, om eenige der voornaamste vestingen, van die zijde, in staat van verdediging te stellen.

Men is te Compiègne begonnen eenige voorbereidingen tot het huwelijk van Koning Leopold met prinses Louise te maken. Ietschen schijnt de dag nog niet bepaald, en verzoekt men zelfs, dat de spoedige voltrekking van dit huwelijk wellicht afhankelijk zou kunnen zijn van het antwoord, door het belgisch gouvernement, op de laatste aanzoeken van onderscheidene Mogendheden, te geven, waarbij eenstemmig en dringend toegeeflijkheid wordt aangeraden.

Eindelijk is men op het spoor gekomen van het stelen der medailles uit de koninglijke boekery. Verscheiden der dieven zijn op tien mijlen van Parijs gevat, en ten gevolge der verkregene inlichtingen is een ontslagen galeihoef, met name *Drouhin*, in hechtenis genomen op het oogenblik, dat hij op de diligence wilde plaats nemen; deze mensch woonde met eenen anderen uit den galeikerker ontslagenen hoof, *Drauvillet* genaamd, in de straat *Des mauvais Garçons n. 17 bis*. — De politie zich derwaarts begeven hebbende, heeft er 17 staven fijn goud, 7 klompen goud en eene som van 300 francs in zilveren munt-specien gevonden. Bij gemeelde dieven heeft men ook eene briefwisseling gevonden, die een gedeelte van het uit de boekery gestolene bij eenen horologiemaker, rue *St. Lomaro*, en bij diens zoon heeft doen ontdekken.

De secretaris der fransche ambassade te Petersburg, de heer *Bourgoing*, is alhier aangekomen, doch vertrekt eerstdaags als zaakgelastigde naar het hof van Dresden.

Te Eriburg heeft men een adres aan den groot-hertog van Baden ontworpen, waarbij tegen de besluiten der bondvergadering wordt geprotesteerd.

De eerwaardige vader *Fulgenos*, overste der Trappisten van Bellefontaine, die bijna eene maand in de gevangenis van la Fleche heeft doorgebracht, is bij vonnis, waarmede bekend wordt dat er geene termen tot vervolging bestaan, aan zijne kinderen teruggegeven; vele dagbladen, zoo als gewoonlijk is, om geestelijken te lasteren en te beschimpen, hebben zich gehaast bekend te maken de gevangenneming van dezen braven religieus en daaruit om aan hunne vijandige en ongodsdienstige bedoelingen den vollen teugel te geven, afgeleid, dat hij schuldig was; zij waren verheugd een voorwendsel te vinden, om de vreedzaamste personen in het kleed van onruststokers uit te dooschen en mannen, die zich enkel en alleen met het gebed en de bescheidenheid bezig houden, voor niets minder dan van complot te beschuldigen.

Wat! Hoe had pater *Fulgenos* aanleiding tot vermoeden gegeven? Heeft hij tot omverwerping van het gouvernement aan

gezet? Was hij uitgebonden van de chowans of agent van de hertogin van Berry? Niets van dit alles! Hij is alleen voor een briefje van ongeveer 2000 franken gearresteerd door hem onderteekend ten behoeve van iemand, die hem deze som geleend had; het is waarlijk eene verschrikkelijke misdaad een briefje van 2000 frank. te onderteekenen en dit alleen maakt eenen eerbiedwaardigen man geweldig verdacht!!! en dit gruwelijk wanbehoef heeft dien braven eene maand gevangenis gekost..... Welnu in weerwil van deze vooringenomenheid, in weerwil van een gestreng onderzoek van zijn iktis, van zijn persoon en van zijne papieren, is de godvruchtige en gelaerde man onschuldig bevonden; zij, die hem ten onrechte gelasterd en beschuldigd hebben, moesten doch zijne onschuld nu ook bekend maken, thans zwijgen zij, want de laster wijkt voor de waarheid, en zij zullen zich uit schaamte niet haasten dezelve te verkondigen.

Belgie.

BRUSSEL, 29 July.

De *Moniteur* bevestigt het volgende:

De parijische dagbladen hebben voor eenige dagen de nieuwe voorstellen medegedeeld, welke de londensche conferentie aan het nederlandsch gouvernement moet geadresseerd hebben; deze voorstellen zijn aan het belgisch ministerie niet medegedeeld geworden, en, zoo het er al kennis van draagt, heeft het die hij wijze van inlichting langs eenen indirecten weg bekomen. De conferentie heeft aan den belgischen plenipotentiaris, noch het protocol n°. 65, dat de eerste voorstellen inhieldt, noch het protocol n°. 67, dat thans de algemeene aandacht bezigt, medegedeeld; het gouvernement heeft derhalve zich niet officieel kunnen uitspreken over acten, die, bij gebrek aan notificatie, voor hetzelfde zoo goed als niet bestaan; het heeft zich bepaald en zich moeten bepalen bij aan zijne agenten voor te schrijven, te blijven volharderen in het door de ministers blootgelegd en door kamers goedgekeurd stelsel, en te weigeren voor de ontrenting van het grondgebied aan eenige onderhandeling deel te nemen. De dagbladen vragen, welke partij het gouvernement kiezen zal, zop de nieuwe voorstellen, door Holland aangenomen zijnde, hetzelfde officieel voorgelegd werden; alhoewel dit slechts maar eene veronderstelling is, heeft het gouvernement reeds nu een besluit kunnen nemen en instructien vaststellen, welke het land, het geval daar zijnde, te weten komen en niet afkeuren zal.

Wij zullen hier bijvoegen, dat de acte der conferentie te Brussel niet eer dan den 22, vier dagen na de sluiting der kamers bekend is geweest.

— Het 68ste protocol is te Brussel aangekomen; het betreft den heer *Thorn*; zie hier, zijn wij wel onderrigt, deszelfs voornamen inhoudt: De conferentie adresseert zich op nieuw tot de duitsche bondvergadering om haar te bewegen de noodige bevelen te geven, dat de heer *Thorn* in vrijheid gesteld worde, belovende terstond hare goede diensten te zullen aanwenden, ten einde deze de personen tot de beide van *Tornaco* behorende, de vrijheid weder geve. De conferentie houdt aan op de voorafgaande in vrijheid stelling van den heer *Thorn*, uit overweging (het zijn de woorden van het protocol) dat de vergoeding van die zijde het eerste moet komen, welke het eerste onrecht bedreven heeft. (*Emancipation.*)

— Onder de leden der burgerwacht dezer stad, gaat een adres aan den Koning rond, waarbij Z. M. verzocht wordt de kamers bijeen te roepen: men spreekt ook van adressen die elders zouden worden opgemaakt.

— Uit Antwerpen wordt van den 29 juli gemeld.

De stedelijke raad is eergisteren, zoo als aangekondigd was, vergaderd geweest, om over de gevolgen der protocollen en der voorstellen van wege Holland te beraadslagen. Het laatste protocol heeft algemeen toegeschenen de grondstoffen eener sluiting der Schelde, door de vestiging van regten en dienstbaarheden, in zich te bevatten. Eene commissie is benoemd geworden om in het kortst tijdverloop den raad een ontwerp-adres aan den Koning aan te bieden; eene deputatie uit het bestuur zal met de aanbieding belast worden. Het algemeen gevoelen van het stedelijk bestuur schijnt te wezen, dat men zich uitsluitend aan het traktaat der 24 artikelen te houden hebbe en den oorlog boven elke andere opoffering te kiezen.

De door het stedelijk bestuur benoemde commissie zal zich met de kamer en het comité van koophandel verstaan en haar rapport in eene aanstaande zitting uitbrengen.

(*Journal d'Anvers.*)

— Volgens officiële bij het gouvernement ontvangen documenten heeft het aantal vaartuigen, in het eerste halfjaar dezes jaars uit België naar Londen vertrokken, 123 bedragen, waarvan 60 belgische en 63 engelsche, te zamen 11,200 tonnen inhoudende; het aantal schepen van Londen naar België bestemd heeft bedragen 172, waarvan 63 belgische en 98 engelsche, te zamen, benevens 13 vreemde vaartuigen, 15,762 tonnen inhoudende.

— Op 59 personen, in de zaak van den heer *Voortman*, te Gent betrokken, heeft de kamer tot in beschuldigings stelling van

het hooggeregtshof te Brussel en naar het hof van assisen verwezen; 33 zijn in vrijheid gesteld. Men geloof dat deze zaak voor het hof van assisen te Brussel zal gebragt worden.

— Sedert gisteren hebben wij slechts eenen cholera-ziekten gehad; van de uitbarsting, den 14 juni, tot gisteren, telt men hier, in 46 dagen tijds, onder eene bevolking van 100,000 zielen, slechts 111 zieken en 57 sterfgevallen. — Te Gent merkt men eenige afnemng in de ziekte op; gisteren waren er elf overledenen en zes nieuwe gevallen.

Van den 30.

De *Moniteur* houdt in, dat de graaf *Ch. Kilian XIII* en de baron *de Loë*, bij besluit van den 21 en 22 dezer, tot buitengewone gezanten en minister plenipotentiarissen bij den Heiligen Stoel en bij het hof van Oostenrijk en de heer *Mary*, bij besluit van den 29 dezer, tot zaakgelastigde bij het hof van Brazilië benoemd zijn.

De *Moniteur* zegt verder dat het huwelijks contract tusschen Z. M. en prinses *Louise*, den 25 te Parijs geteekend is; de Koning werd door den heer *le Han* vertegenwoordigd. De huwelijks viering blijft in de eerste dagen der maand augustus bepaald; deze gebeurtenis, die door het land voor een der waarborgen van deszelfs onafhankelijkheid zou gehouden worden, was aan geene staatkundige gebeurtenis, welke het tijdstip daarvan vertragen kon, onderworpen

— De heer *Serruys* gaat als gevolmachtigde minister naar Berlijn.

— De heeren *Ch. de Brouckere* en *Niellon* zijn gisteren avond van Parijs alhier terug gekomen.

— De kadets voor de bataillons reserve-troepen zijn gevormd; een aantal van ruim honderd officieren der voormafige wijkorpsen zijn bij dezelve geplaatst.

— Uit Luik schrijft men van den 28, dat de regerende hertog van Saxe-Coburg met zijne twee zonen den vorigen dag aldaar aangekomen was; den volgenden dag heeft die vorst het voornaamste der stad bezigtigd en is, bij die gelegenheid, aan de hoofdkerk door den bisschop en de geestelijkheid ontvangen en met eene aanspraak begroet, waarbij dezelve den vorst verwelkomde.

— Den 27 heeft men te Luik, tegenover de kanongietery, eene proef met eene schipbrug genomen, welke gezegd wordt wel geslaagd te zijn: vier stukken geschat, ieder met zes paarden bespannen, zijn dezelve overgegaan; het ijzerwerk tot de brug behorende, is in gemelde kanongietery vervaardigd.

— Het volgende in het publiek rondlopend stuk wordt ons uit *le Phdre* medegedeeld, als reeds eene menigte onderteekeningen verkregen hebbende:

Aan den KONING.

Sire, eene volslagene ontmoediging heerscht onder ons; het 67ste protocol, welks inhoud ons door de dagbladen wordt bekend gemaakt, overtuigt ons dat de diplomatie niet slechts onvermogen en buiten staat is om een einde te maken aan de kwijning, die ons foltert, maar ook dat de, der openbare vrijheid vijandige partij van het onbepaald heerschend koningschap haar heeft overweldigd en tot slavernij gedoemd.

Wij hebben eenen tijd lang aan de goede trouw der conferentie en der door haar vertegenwoordigde mogendheden kunnen geloof slaan, en in deze ligtgeloovigheid ligt de oorzaak van alle onze rampslagen.

Zonder hare heillooze tusschenkomst zouden wij, in den beginne, ligtelijk ons grondgebied van de tegenwoordigheid onzer vijanden ontheven, en onze thans, na twee jaren tijdverloop, de ons nog betwiste regten heroverd hebben.

Aldra beloofde men ons de onafhankelijkheid, voor welke wij hadden gestreden, eenen eervollen vrede en voordeelige tractaten. Wij hadden het zwaard opgestoken, de patriotsche geestdrift eener gelaerde natie gestuit; de belgische goede trouw had nog niet geleerd bij andere volken, die den heiligen titel van middelbaar aannamen, onheuschheid en meened te onderstellen.

Tractaten werden ons aangeboden, die onze eer en ons belang kwetsten; aan het algemeen volken, hetwelk ons omzende in dit pleit betrokken te zijn, eene opoffering doende namen wij die tractaten aan.

Intusschen werden verraderlijke middelen gebrengd om onder ons tweespalt te verwekken; verachtelijke veldtochten en het goud onzer vijanden, diende om eenige laaghartige lieden ons te koop, aan welke wij te veel vertrouwen hadden geschonken. Eene onregtvaardige aanranding werd ondernomen, om ons andermaal ten onder te brengen; de bijstand van het fransche volk verloorde ons van de uitwerkselen van het tegen ons gesmeedde verraad.

Deze gebeurtenis deed ons gedeeltelijk de schellen van de oogen vallen. Kort daarna worden nieuwe tractaten aangekondigd; zij waren minder voordeelig, maar, gedreven door dezelfde beweegredenen, namen wij ook deze tractaten aan. De ratificatie der Mogendheden werd vereischt; die van het volken den draaiden met de hune te verlenen, en gaven dezelve vervolgens onvolledig. Nu bevatteden wij de geheele gedachte der

onverzoenlijke vijanden onzer vrijheid. Polen was onderdrukt, beroerten waren in Frankrijk aan het gisten gebragt; men trachtte tijd te winnen, men verlangte eene gelegenheid te vinden om alle onderhandeling te verbreken, om ons andermaal in te perken en ons eenen teugel aan te slaan, waarop wij sinds zoo lang onte tanden hadden stomp geknaagd. Hoezeer moesten zij wel niet verblind zijn, die niet zien dat zij door hunne eigene bevoelingen naar den afgrond des verderfs worden voortgesleept.

Eene enkele hoop bleef ons over; de algemeene vrede in Europa, welke de zoogenaamde Mogendheden moeten wenschen te behouden, deed ons gelooven dat zij eindelijk nopens onze aangelegenheden een afdoend besluit hadden genomen. Het jongste protocol heeft ons te dezen van onze dwaling terug gebragt. Integendeel, nieuwe offers, en door de eer en de belangen der natie verworpen voorwaarden worden ons opgelegd. De beslechting van ons pleit en de ontruiming van ons grondgebied worden eindelijk nogmaals tegengehouden door een nieuw uitstel, hetwelk geen ander doel ten grondslag ligt, dan dat om onzer vijanden magt en middelen te vergrooten, en zooval in ons als in hun eigen land te beter hunne verraderlijke aanslagen te bevestigen.

In deze beschietelinge omstandigheden, Sire, wenden wij ons tot vertrouwen tot Uwe Majesteit. Gij zijt de heurling eener brave, edelmoedige en goede natie; wees harer keuze waardig, en neem in eene moeilijke gesteltenis een uwer en harer waardig besluit. Handel gelijk het eenan constitutionelen Koning voegt. Roep onmiddellijk de kamer bijeen en geef haar kennis van de nieuwelings aangeboden voorwaarden; zij zal die met verontwaardiging verwerpen. Laat haar daarop onverwijd uiteen gaan, en verklaar aan Holland den oorlog; beroep u daartoe in het algemeen, op het volk in al de gemeenten des rijks, en stel u aan de spits der armee. Alom, Sire, is de wensch daartoe slechts één, en alom wordt die wensch eenstemmig herhaald; zelfs Antwerpen stelt weinige bewoners die niet de voorkeur geven aan den oorlog boven den staat van vergnizing van welke men ons den kerk tot den laatsten druppel wil doen drinken, en hoven den het ons te wachten lot, indien gij den krijg niet voert, de restauratie en het hatelijk juk van eenen tyran zal worden.

Vrees overigens niets; Frankrijks belang, de openbare meening in Engeland, zijn ons vaste waarborgen voor die landen medewerking, indien de oorlog algemeen wordt; en wat U betreft, Sire, stort iedere bijzondere bedenking, ieder bijzonder belang in het Niet, wanneer een volk deszelfs lotsbestemming en deszelfs geluk alleenlijk van uwen wil verwacht.

Ontvang, Sire, enz.

Antwerpen, 24 juli 1832.

Volgde de Ondertoeeningen.

— Thans vindt men ook reeds in onze bladen, de verzoekschriften van Brussel en Gent, die, ter teekening worden aangeboden, ten einde aan den Koning het gevoelen van de groote maederheid der burgers, over onze tegenwoordige staatsaangelegenheden, bloot te leggen. Zie hier eene dier petitiën, welke in Gent in omloop zou zijn:

Straal

Te lang de speetbal eener conferentie, die de natie bedriegt en dazelfver koning wil onteeren; verzoeken wij U. M. een einde te stellen aan de pogingen, die haarblijkelijk strekken om onze revolutie in gevaar te brengen en op nieuw, hetgeen volgend uitgewezen is in twijfeling te stellen. Een goed Koning moet noodzakelijk vermijden de oorlogsrampen over zijn volk te brengen, en gij hebt, Sire, te dezen aanzien, al wat de nationale eer veroorloofde te doen, uitgeput; de tijd is gekomen om te breken met eene conferentie, die ons sedert twee jaren afmat, en met protocollen, die de spot van Europa zijn geworden; de tijd heeft ons op onze hoede doen zijn jegens de Mogendheden, die door haar bedrogen worden of hare medeplichtigen zijn; België heeft geene de minste vreemde hulp nodig, om zijne revolutie ten einde te brengen; de overeenstemming der fransche en engelsche natien volstaat, om ons tegen vreemde inschenkomst te waarborgen. Wij smeeken derhalve U. M. om aan elke onderhandeling met de londensche conferentie een einde te maken en den oorlog met Holland te hervatten. Dit is de wensch der ondergeteekenden, het gevoelen van allen, die aan de eer huns lands verknocht zijn. Dit doende hernieuwen wij onze wenschen voor de voorspoedige regering U. M.

De petitiën van Brussel is in eerbiediger en gematigder toon gesteld, zij houdt zich aan de gevoelens door de kamers in dazelfver adressen uitgedrukt, en verzekert alleen, dat de Koning eenen krachtigen steun in de natie zal vinden, bij het nemen van maatregelen voor de eer en het belang des lands.

Nederlands.

's HERTOGENBOSCH, 1 Augustus.

Tot ginststelling der ingezetenen kunnen wij met genoegen verzekeren dat er in deze provincie zich nog geene cholera gevallen hebben openbaard.

— De weledel gestrenghe heer de Beer, chirurgijn-majoor en eerst aanwezend officier van gezondheid van het garnizoen te Briele, heeft op den 26 juli te Scheveningen den dienst als degerigerend geneesheer van het cholera-ziekenhuis aanvaard.

— Te Scheveningen waren op den 29 juli in behandeling

gebleven 116 zieken; bijgekomen tot den 30 des morgens 20 te zamen 136, waarvan overleden zijn 7, en hersteld 9, bleven onder behandeling 120 personen.

Op den 30 bijgekomen 21, te zamen 141; overleden 8 en hersteld 12, blijven dus onder behandeling 121 personen.

Te 's Hage waren op den 29 in behandeling 30, bijgekomen 2, te zamen 32, waarvan overleden zijn 3 en 1 hersteld, bleven in behandeling 28.

Op den 30, bijgekomen 2, te zamen 30; overleden 2 en hersteld 9, blijven onder behandeling 19 personen.

— Te Delft zijn den 29 twee cholera-zieken in het hospitaal opgenomen.

Te Vlaardingen was in den avond van den 28 één twijfelachtig cholera geval voorgekomen.

Ook te Delfshaven heeft er één geval plaats gehad.

Te Rotterdam waren op zaterdag den 28 des middags bij de 47, op vrijdag in behandeling gebleven zieken, 22 bijgekomen, 1 hersteld en 13 overleden, op zondag zijn nog bijgekomen 52 zieken, waarvan 16 zijn hersteld en 20 overleden, alzoo onder behandeling 71 personen; tot maandag den 30 zijn nog aangegeven 48 personen, te zamen 119, waarvan 7 hersteld en 15 overleden zijn, bleven onder behandeling 97 zieken.

Tot den 31 bijgekomen 62, overleden 19, hersteld 11; onder behandeling gebleven 120.

Men verneemt dat de meeste menschen door de cholera werden aangetast, die wonen op de hoogte van de Rotte en ander stinkende water, hetwelk in de stad is.

— De staatsraad gouverneur der provincie Gelderland heeft, bij eene aanschrijving van den 26 dezer, de heeren-burgemeesteren van Nijmegen, Thiel en Zalt-Bommel uitgenoodigd, om aan de aldaar met de stoomschepen als anderszins passerende en naar Duitschland vertrekkende schippers en reizigers kenbaar te doen maken, dat door het prussisch gouvernement geenerlei vaartuigen, personen noch goederen op prussisch territorium worden toegelaten, dan nadat zij op de grenzen eene quarantaine van 5 dagen zullen hebben ondergaan, en dat aan het Lobith, zijnde de uiterste grensplaats, bijna geheel geene gelegenheid is voor reizigers om in die plaats gedurende die 5 dagen verblijf te vinden, weshalve dan ook de reizigers, die aan boord van het vaartuig, waarmede zij de rivier opvaren, geen vijfdaagsch verblijf kunnen houden, zich daarnaar zullen behooren te rigten.

De gouverneur heeft verder bepaald, dat deze aanzegging aan de zoodanigen, welke met de stoomvaartuigen reizen, op het vaartuig zelve bij aankomst moet worden gedaan.

— Te Gouda, Zwolle, Hattum, Zierikzee, Beverwijk en op vele andere plaatsen, zal wegens het uitbreken van de cholera op den vaderlandschen bodem, de kermis dit jaar geen plaats hebben.

— Den 25 dezer heeft te Groningen openlijk het examen plaats gehad aan het instituut voor doofstommen; en bij die gelegenheid hebben de 157 kweekelingen proeven van hunne vorderingen gegeven, waaronder vooral die in het spreken opgemerkt werden; 14 hanner zijn toen eervol ontslagen, en 24 anderen zullen in septemb. bij het instituut aangenomen worden.

— Den 26 dezer, des avonds, is op den Ooster verongelukt het sloepschip *Rhine*, kapitein *Hart*, van Londen naar Rotterdam bestemd; de kapitein, zijne dochter en vijf matrozen hebben zich met eene boot gered; doch drie man der equipage, waaronder een zoon van den kapitein, zijn door het omslaan eener andere boot verdrongen; de tweede zoon van den kapitein, die door het breken van eene lijn aan boord achtergebleven was en dien men vreesde, dat in den nacht mede omgekomen zou zijn, doordien het schip geheel onder water zat op de maast alleen zichtbaar bleef, is den volgenden morgen door de menschlievende pogingen van *J. Degenaar*, wonende te Goudereede, die zich geheel alleen met een klein vaartuig naar het verongelukte schip begeven heeft, niettegenstaande de zeer zeer onstuimig stond, gelukkig gered en behouden aan wal gebragt. Schip en lading zullen waarschijnlijk weg zijn.

— De staf en corpsen, uitmakende de 2de divisie infanterie, onder bevel van Z. D. H. den hertog van Saxe-Weimar, heeft op uitnodiging van Z. D. H., de aanzienlijke som van f 540,50 A. bijeengebragt, ter gemoetkoming in de schade, door brand veroorzaakt, welke op den 25 juni dezes jaars te Schaamdijk, onder de gemeente Chaam heeft plaats gehad.

V O O R N A A M S T E E P I D E M I E N

DIE HET MENSCHDOM HEBBEN GETEESTERD.

Een epidemie is eene ziekte welke tijdelijk woedt onder een groot aantal menschen, ten gevolge van oorzaken, die vreemd zijn aan de landstreek welke zij bewonen, of van eene oogenblikkelijke overgrootte werkzaamheid in de nadeelige of ziekteverwekkende oorzaken, welke zoodanige landstreek in zich kan bevatten. De *cholera morbus* is eene epidemie, eene zeer vreesdadige epidemie, en echter is dezelve nog minder verspreidelijk dan al die pest-ziekten, welke tot op de 17de eeuw het menschen hebben geteesterd, en welke wij hier kortelijk zullen opsommen.

In het jaar 2443 werden de steden van Egypte en Ethiopie door eene pest verwoest.

Onder de regering van *Agæus*, in 2500, heerschte in Griekenland eene pestziekte, van welke men in het 7de boek der *Metamorphosen van Ovidius* eene beschrijving vindt.

De vijfde plaag, met welke in 2543 *Moïzes* Egypte sloeg, was eene Oostersche pest.

Te Sahim, in steenachtig Arabië, stierven tachtig duizend Joden aan de pest.

In 2730, onder de regering van *Læomedon*, werd Troje door de pest bezocht.

In 2778 werden de oorspronkelijke bewoners en de pelagers, in Italië, door eene vreemde pest overvallen.

Homerus berigt ons dat in 2866 de Grieken, gedurende het beleg van Troje, door de pest werden aangetast.

In 3071, onder de regering van *David*, werd Judea door de pest verwoest.

In 3371, toen *Romulus* met overwinning tegen de *Cambrers* had gevoerd, werden plotseling zijne krijgsvelden door eene ziekte overvallen, aan welke zij zonder voorafgaande ongesteldheid stierven.

In 3347, het 8ste jaar der regering van *Numa Pompilius*, werd Italië en Rome door de pest getroffen; en men leest bij *Plutarchus* dat die vorst zich bezig hield met openbare werken betreffende den gezondheidstoestand zijner hoofdstad.

In 3413 werd ook Rome, omstreeks het einde der regering van *Tullius Hostilius* door de pest geteisterd.

Jerusalem onderging hetzelfde lot, in 3446, nabij het einde der door *Nebuchodonosor* ondernomene belegering.

Te Delphos ontwikkelde zich, in 3492, na den dood van *Aesopus*, eene besmettelijke ziekte, die aan een bederf in de dampkringslucht werd toegeschreven.

In 3522, van Rome's stichting het 21ste, onder de regering van *Tarquinus Superbus*, brak in die stad eene pest uit, die alle straten en op de openlijke pleinen, mannen, kinderen en zwangere vrouwen tevens met hare vrucht, deed dood ter neder storten.

In het jaar 3564 en van Rome het 263ste, werden de, toen met de Volcers in oorlog zijnde Romeinen door de pest getroffen.

In 3583, van Rome's stichting het 28ste, heerschte er eene pest, aan welke men den bijnaam van *Muliebula* gaf, omdat men dezelve toeschreef aan de onstandvastigheid eener Vestale, die hare gelofte of haren eed had verbroken.

Men leest bij *Hippocrates* in zijne *Verhandeling over de Epidemien*, dat in 3590 de stad Cranon eene besmettelijke ziekte onderging, die een gevolg was der schadelijke aanwasijng der winden. Rome ondervond hetzelfde lot in 3592.

Hetzelfde onheil vernieuwde zich in 3602.

In 3624 bragt in Athene eene uit de rigting van Aethiopië en van Egypte waanjende wind eene pestziekte aan, die drie achtereenvolgende jaren telkens zich op nieuw openbaarde.

In 3627, van Rome het 326ste, onderzond die stad eene pest, welke men oordeelde door eene groote droogte te zijn voortgebracht.

De pest regeerde nog te Rome ten jare 3643.

In 3636, van Rome het 355ste, werden al de runderen, schapen, enz., in de Romeinsche Staten door eene groote veeziekte aangetast, en te dier gelegenheid, zegt men, oefende men voor de eerste maal de bespreidingen (*lectisternia*) uit, ofschoon *Valerius Maximus*, 2de boek, 4de hoofddeel, ons zegt dat deze godsdienstige plegtigheid, bij de aloude Romeinen gebruikelijk in tijden van openbare rampslagen, om het eindigen derzelve te verkrijgen, reeds was in het werk gesteld geworden onder het conselschap van *Brutus* en van *Valerius Publilius*. — Gedurende die plegtigheid nam men de huisgoden uit hunne nissen, en legde men hen op rustbedden neder, rondom in hunne tempels ten disch aangerigte tafelen; men diende hun alsdan, op kosten der republiek, gedurende acht dagen prachtige gastmalen toe, als hadden zij kunnen eten en drinken. De burgers, ieder naar zijnen rang en staat, hielden opene tafel. Vrienden en vijanden, zonder onderscheid, werden daarop genoodigd. De gevangenen werden in vrijheid gesteld, en men zoude geschroomd hebben hen op nieuw te doen kerkeren, nadat de feestviering was geëindigd. De zorgen en het bestuur tot deze ijfkeesten werden aan Sybillische diaviri toevertrouwd, tot, in het jaar van Rome 558, de *Epulonen* werden aangesteld, die alle openbare feesten verordenden. *Titus Livius* die ons (*Decad. I. Lib. V.*) deze bijzonderheden mededeelt, zegt ons niet of deze *lectisternia* het uitwerksel te weeg bragten, hetwelk men van dezelve verwachtte.

In 3663, van Rome het 362ste, werd in den Romeinschen Staat door eene ongewone hitte en droogte de pest verwekt.

In 3666, van Rome 365, werden de Galliërs, na hunnen inval in Italië en hunne, aan de oevers der *Alia*, op de Romeinen behaalde overwinning, door de pest aangegrepen.

In 3689, van Rome 388, heerschte er in die stad eene zeer moorddadige pest, aan welke *M. Furius Camillus* overleed, die als een tweede *Romulus* werd beschouwd.

In 3691, van Rome 390, barstte er eene pest uit, welke, zegt men, den dictator deed ophouden door aan den tempel van *Jupiter* eenen spijker te slaan. Voor de eerstemaal ook vierde men in dit jaar de comische spelen, ongetwijfeld met oogmerk om de Goden te danken, en de droefheid door de vreugde te doen vervangen.

In 3729, onderging het, in de Indië verwonnen hebbende, en van daar terugtrekkende krijgsveld van *Alexander* eene pest-aardige ziekte, die door de schaarste en de slechte hoedanigheid der voedingsmiddelen was veroorzaakt geworden.

In 3842, van Rome 541, werden de Carthaagsche legerbenden, die onder aanvoering van *Hamilcar* zich in Sicilië bevonden, aldaar door de pest aangetast.

In 3849, van Rome 548, werden de Carthaagsche en Romeinsche legers, die de landstreek van *Abruzzo* overdekten, door de pest overvallen.

In 3873, van Rome 572, werd de hoofdstad, op alle punten waar de burgers bijeenkwamen, getroffen door eene zeer moorddadige pest, die ook de naburige landelijke gewesten bereikte.

In 3887 werd *Illyrië* door eene pest-aardige ziekte geteisterd, welke men toeschreef aan het verschijnen eener overgrootte menigte kikvorschen.

In 3904, van Rome 603, openbaarde zich de pest onder de Carthagers, gedurende hun krijgvoeren tegen *Massinissa* in Afrika.

In 3919, van Rome 618, werd de pest te weeg gebracht door eene overgrootte menigte, tot verrotting overgegangene, spijzen.

In 3981, van Rome 680, werd in *Asia* een groot aantal van het krijgsveld van *Mithridates* door de pest vernield.

In 4005, van Rome 704, barstte te *Marseille* eene pest uit, die aan het slechte voedsel werd toegeschreven, en grootelijks oorzaak was dat die stad aan *Cæsars* wapenen werd overgegeven.

In 4006 werd *Thessalië* door eene pest geteisterd, die ontstaan was ten gevolge der verrotting van menschen-luten, dode ruitersparden en lastdieren, welke men verzuimd had te begraven of te verbranden.

In 4032, en van Rome het 731ste, leed die stad vreeslijk aan de pest, niettegenstaande *Augustus*, die toen regeerde, aan deze, zoo zeer door hem verfraaide stad, de weldaad van eenen ongestoorden vrede had geschonken.

(Het vervolg, te rekenen van de *Christelyke jaartelling*, in ons volgend nummer.)

* * De Hoofd-Commissie, belast met het opper toezigt van al hetgeen tot de *cholera epidemia* betrekking heeft, in aanmerking nemende dat eenige gemeenten dezer provincie, bij het onverhoopt ontstaan van ziekten, gebrek aan geneeskundige hulp zouden kunnen hebben, en wenschende hierin op eene doelmatige wijze te voorzien, noodigt hij deze alle geneeskundigen uit, welke mogten verangen, ijdelijk, tegen eene billijke belooning, hunne diensten aan de hulpbehoevenden te wijden, om zich bij haar met overlegging van de bewijzen hunner geschiktheid, wel te willen aanmelden; ten einde bij voorkomende gelegenheid beschikbaar te zijn.

's Hertogenbosch, den 30 juli 1832.

De Hoofd-Commissie voornoemd,

J. VERMEULEN, president.

A. G. Y. D. LOO, lid en secret.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGING.

49 * * Bij den Boekhandelaar *J. R. VAN ROSSUM*, te *Utrecht*, is heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld: **VERZAMELING VAN GEBEDEN EN LITANIËN tot afwering van Aanstekende Ziekten**; bevattende ook *Gebeden en Litanien*, welke door den Hoogwaardigen heer, vice-superior in de Kerken der *Hollandsche zending*, zijn voorgeschreven. Met gebakering. — 7de vermeerterde druk. Prijs 15 cents.

BEKENDMAKINGEN.

50. * * Bij *J. B. MAHIE* te 's *Bosch*, is verkrijgbaar:
5/4 Fraai Katoenen SERVETTEN, GOED. a 27 1/2 Cts.
5/4 dito dito MARSEILLE of DIMIT. a 27 1/2 Cts.
In diverse kleuren PILO of bijgenaamd *Turksch Leer*.
De eerste soort a 39 Cts.
De tweede soort a 34 Cts.
Verder andere Katoenen-artikelen, als: velerlei soorten van *WITTE ENGELSCHE* en andere *KATOENEN* enz. **GEZONDHEIDS-FLANELLEN-HEMDJES** a 3 gulden per stuk.